

НАРОДНА БАНКА СРБИЈЕ

ИЗВЕШТАЈ О РЕЗУЛТАТИМА АНКЕТЕ О ИНФЛАЦИОНИМ ОЧЕКИВАЊИМА

Мај 2021.

Београд, јун 2021.

Садржај:

Уводна напомена.....	2
Резиме	3
Инфлациона очекивања финансијског сектора	4
Инфлациона очекивања привреде	4
Инфлациона очекивања становништва.....	6
Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва	6

Уводна напомена

Инфлациона очекивања економских субјеката важан су показатељ који се користи у доношењу одлука о мерама монетарне политике у режиму циљања инфлације. Стабилизација инфлационих очекивања и њихово усидравање у оквиру граница дозвољеног одступања од циља мерило су успеха стратегије циљања инфлације и доприносе повећању кредибилитета монетарне политике.

У складу с најбољом међународном праксом, увођењем режима циљања инфлације у јануару 2009. године, Народна банка Србије почела је да прати и анализира и инфлациона очекивања економских субјеката. У поменуте сврхе, као извор података користи се анкета о инфлационим очекивањима, коју од јануара 2018. за Народну банку Србије спроводи агенција Ипсос. Учесници анкете, који су класификовани у четири сектора (финансијски сектор, привреда, синдикати и становништво), изјашњавају се о очекиваном међугодишњем расту цена за годину дана унапред, од марта 2014. о очекиваном међугодишњем расту цена за две године унапред, а од фебруара 2021. и о очекиваном међугодишњем расту цена за три године унапред.

Резиме

Према резултатима анкете агенције Ипсос из маја, краткорочна инфлациона очекивања представника финансијског сектора износе 2,5% и нешто су виша у односу на претходну анкету (2,1%), што би могло да се доведе у везу с привременим порастом инфлације. Инфлациона очекивања привредника нижа су и наставила су кретање око нивоа од 2,0%, колико су и износила у мају. Уобичајено виша од очекивања других сектора, очекивања становништва су остала непромењена на нивоу од 10,0%.

Када је реч о средњорочним очекивањима (за две и три године унапред), она се код представника финансијског сектора стабилно крећу око нивоа од 2,5%, док су код привредника нешто нижа и износе 1,7%, док су код становништва изједначена с краткорочним и износе 10,0%.

Усидреност инфлационих очекивања представља један од предуслова за постизање ниске, стабилне и предвидиве инфлације. Постигнута стабилност инфлационих очекивања потврђује поверење у мере које предузима Народна банка Србије и указује на одсуство јачих инфлаторних и дезинфлаторних притисака.

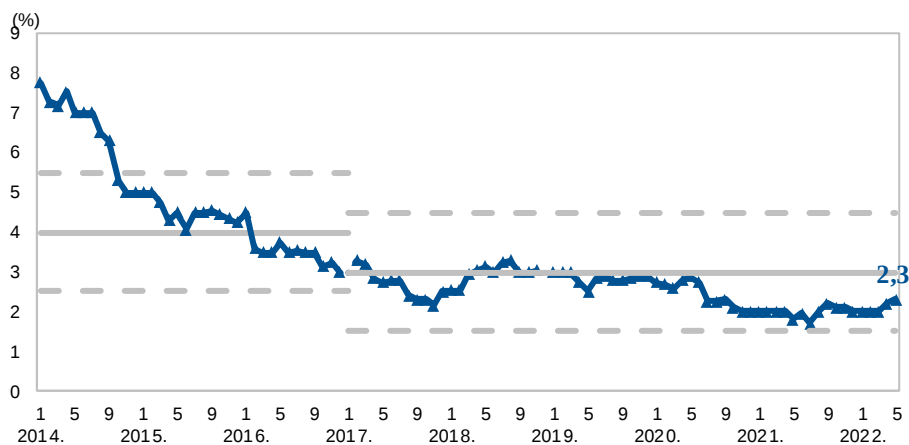
Инфлациона очекивања финансијског сектора

Краткорочна инфлациона очекивања финансијског сектора су, највероватније под утицајем текуће инфлације, умерено порасла, и у мају су, према анкети агенције Ипсос, износила 2,5% (2,1% у априлу).

Према резултатима јунске анкете агенције Блумберг, на сличном нивоу налазе се и очекивања за годину дана унапред и износе 2,6%.⁰

Мајска вредност композитне мере инфлационих очекивања финансијског сектора¹ износи 2,3%, што је блиско остварењу из претходног месеца (2,2%).

Графикон 1. Композитна мера инфлационих очекивања финансијског сектора

Извор: НБС, Ипсос и Блумберг.

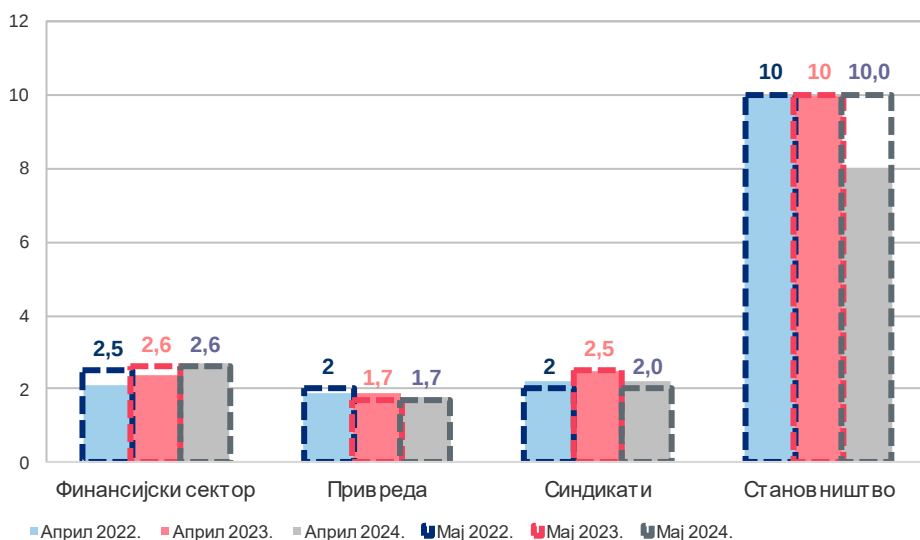
Када је реч о средњорочним очекивањима представника финансијског сектора, она нису битније мењана у односу на претходну анкету и, слично краткорочним очекивањима, крећу се близу нивоа од 2,5%. Од увођења овог питања у анкету (март 2014. године), средњорочна инфлациона очекивања финансијског сектора крећу се у границама циља.

Инфлациона очекивања привреде

Очекивања привредника за годину дана унапред остала су близу нивоа од 2,0%, колико су износила и у мају. Средњорочна очекивања (за две и три године унапред) нешто су нижа и у мају износе 1,7%.

¹ Израчунава се пондерисањем појединачних одговора према критеријуму учешћа у укупној активи анкетираних финансијских институција. Свакој институцији која учествује у обе анкете приписује се аритметичка средина одговора из анкета агенција Ипсос и Блумберг. На тај начин се банкама с већим тржишним учешћем даје већи утицај на агрегирани резултат.

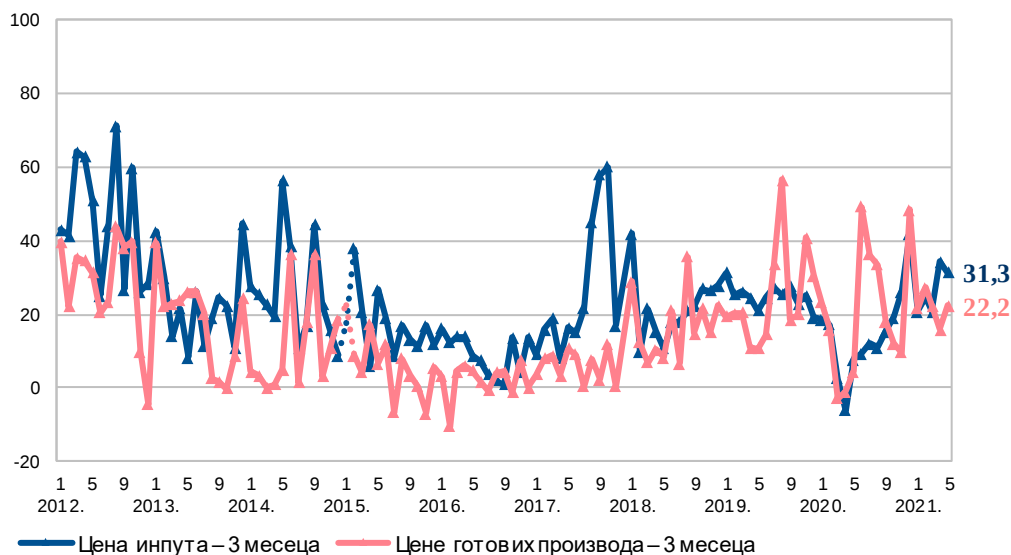
Графикон 2. Очекивана међугодишња инфлација за једну, две и три године унапред

Извор: Ипсос.

Перцепција пословања привредника оптимистичнија је него у претходној анкети (виша вредност НП) када су у питању очекивани пословни услови у наредних дванаест месеци, као и када је у питању оцена пословних услова у претходна три месеца. Први пут од октобра прошле године, учешће привредника који сматрају да су се пословни услови у претходна три месеца побољшали надмашује учешће оних који оцењују да је у истом посматраном периоду дошло до погоршања, што би могло да се доведе у везу с попуштањем мера и процесом вакцинације.

Графикон 3. Очекивања сектора привреде у погледу кретања цена инпута и цена готових производа у наредна три месеца

* Вредност изнад нуле указује на раст, а испод нуле на пад.

Извор: Нинамедија/Ипсос.

Проценат привредника који не очекује промене цена сопствених производа/услуга за три месеца унапред нешто је нижи него у априлу и износи око 70%. Слично томе, смањен је проценат привредника који не очекује промене цена инпута у производњи са 65% у априлу на око 60% у мају.

Инфлациона очекивања становништва

Нумерички и описно исказана инфлациона очекивања становништва

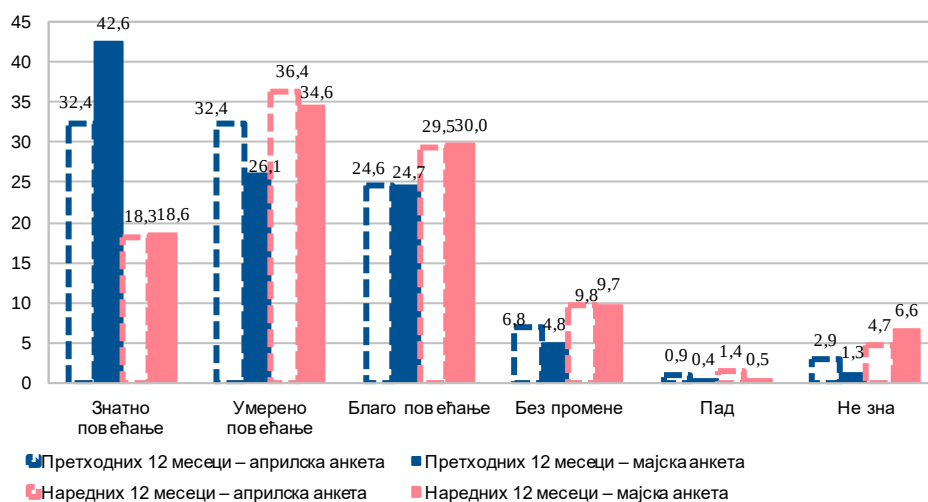
Краткорочна очекивања становништва остала су непромењена у односу на претходни месец и износе 10,0%.

И даље највећи део анкетираног становништва (око 65%) сматра да ће се цене у наредној години дана умерено или благо повећати.

Овакво кретање инфлационих очекивања где највећи број испитаника очекује умерено и благо повећање цена у наредној години дана сведочи о предвидивом и стабилном економском окружењу и доприноси остварењу основног циља монетарне политике у средњем року.

На нивоу од 10,0% налазе се и средњорочна инфлациона очекивања становништва.

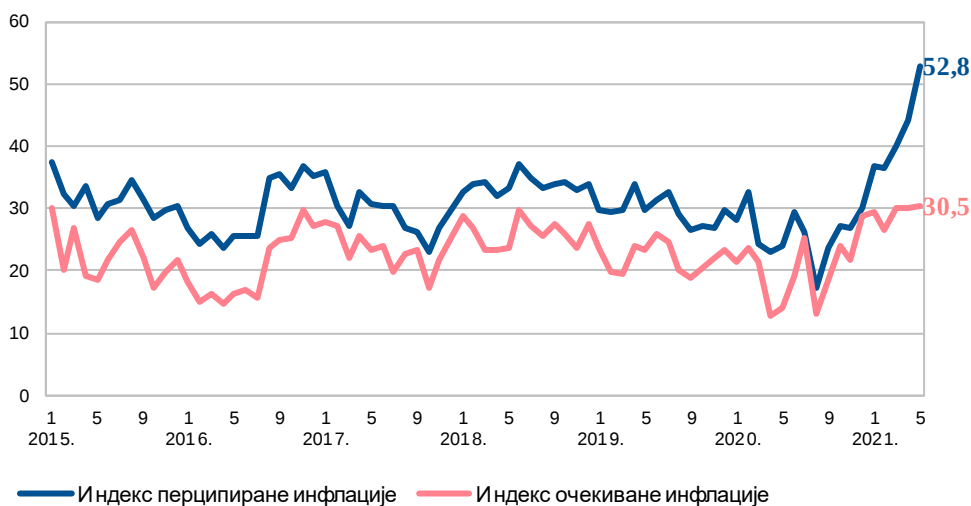
Графикон 4. Дистрибуција испитаника сектора становништва према перципираном и очекиваном расту цена

Извор: Ипсос.

Становништво очекује и да ће инфлација у наредних дванаест месеци бити нижа од инфлације у претходној години дана, на шта указује виша вредност индекса перципиране инфлације од индекса очекиване инфлације. Такво кретање резултат је тога што део становништва који има перцепцију да су цене повећане у претходних дванаест месеци не очекује да ће се то наставити у наредних дванаест месеци.²

Графикон 5. Перципирана и очекивана инфлација становништва
(у индексним поенима)

Извор: Ипсос и прерачуни НБС.

² Поменути индекс добија се као разлика између пондерисаног учешћа испитаника који мисле да су цене биле више него благо повећане и оних који мисле да су цене остале исте или су смањене. За детаље видети Осврт 2 у Извештају о инфлацији – фебруар 2016. (http://www.nbs.rs/system/galleries/download/pdf_ioi/ioi_02_2016.pdf).